

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/117/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115204008
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8115204008.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/X, L., zast. JUDr. Martinou Kožárovou, advokátkou so sídlom Prešov, Slovenská 69, proti žalovanej: Y. S., bytom X. XXXX/X, L., o uloženie povinnosti strieť právo užívať byt, o návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/68/2015-23 zo dňa 20.03.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu 1. stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť odovzdať žalobcovi jednu sadu kľúčov od bytu č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. X. č. X, súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele KN - C č. 14472, zapísaný na LV č. XXXXX, k.ú. L., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

V prevyšujúcej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§75 ods. 1, 2, 8; 76 ods. 1 písm. f), ods. 4; 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 144, § 146 ods.1 Občianskeho zákonníka.

Konštatoval, že v danom prípade mal na základe žalobcom uvádzaných a osvedčených skutočností za to, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov a keďže návrhu na vydanie predbežného opatrenia čiastočne vyhovel a so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa stotožnil, poukazuje na ne a v zmysle ust. § 76 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku v jeho vyhovujúcej časti neodôvodňuje, len dodáva, že podľa ust. § 146 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Z tohto ustanovenia vyplýva, že pred takýmto rozhodnutím súdu o sporných právach a povinnostiach pri nezhode platí stav na základe poslednej zhody, resp. posledného zhodného rozhodnutia manželov (ak bolo), prípadne podporne podľa § 144 Občianskeho zákonníka tak, že veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne.

Keďže z návrhu vyplýva, že pred nezhodou mal žalobca kľúče umožňujúce mu vstup do bytu a k inému rozhodnutiu o užívaní spoločného bytu nedošlo, jeho právo v tejto časti, vychádzajúc z posledného stavu vecí, mal súd za osvedčené. Žalobca nemá súčasne kde bývať a predbežné opatrenie na zabezpečenie jeho osvedčených oprávnených záujmov je potrebné a primerané.

Preto súd prvého stupňa rozhodol tak, ako je uvedené v I. výroku napadnutého uznesenia a uložil žalovanej odovzdať žalobcovi jednu sadu kľúčov umožňujúcich vstup a užívanie bytu.

Vo vzťahu k prevyšujúcej časti súd prvého stupňa konštatoval, že na základe rovnakej argumentácie, bez osobitných dôvodov, s poukazom na právo užívať vec spoločne, sa opačne javí nedôvodné, aby druhý manžel tak, ako by to mohlo vyplývať z petitu návrhu na vydanie predbežného opatrenia, „odovzdal kľúče od bytu“, t. j. bez obmedzujúcej špecifikácie všetky a žalobca tak naopak na základe predbežného opatrenia vylúčil druhého manžela z možnosti spoločného užívania bytu.

Pre potrebu takejto úpravy vzájomných pomerov s povinnosťou druhého manžela odovzdať kľúče, žalobca neuviedol žiadne dôvody, preto súd obmedzil povinnosť iba na jednu sadu kľúčov.

To isté platí vo vzťahu k časti návrhu, aby súd predbežným opatrením uložil žalovanej povinnosť „umožniť žalobcovi užívať a bývať v byte“, ktorá okrem toho, že je neurčitá, bez osobitného odôvodnenia tiež nerešpektuje zásadu rovnoprávneho postavenia oboch manželov. Pri neurčitosti pojmu „umožniť“ (užívať a bývať) a nevymedzenom (neobmedzenom) určení podielu, resp. spôsobu užívania spoločnej veci navrhované uloženie povinnosti je neurčité, obsah tejto povinnosti je nejasný, čo zároveň sponchybnuje vykonateľnosť, a tým v tejto časti aj potrebu navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Ak návrh smeruje k užívaniu spoločnej veci, treba v ňom presne vymedziť rozsah a spôsob užívania a uviesť rozhodujúce skutočnosti, ktoré to odôvodňujú, lebo súd nemôže ísť ultra petitem a vzhľadom na návrhovú povahu v predbežnom opatrení sám určovať spôsob užívania. Na samostatné (výlučné) užívanie a bývanie v spoločnom byte, bez špecifikácie spoločného užívania žalobca nemá právo (podľa doposiaľ tvrdených a osvedčených skutočností). Návrh v tejto časti v podstate smeruje k obsahovo rovnakému rozhodnutiu, resp. úprave pomerov, ako by malo byť výsledkom rozhodnutia vo veci samej, prípadne dokonca k širšiemu, čo je vzhľadom na jeho predbežnú povahu a nariadenie iba v nevyhnutnom rozsahu výnimočné.

Preto súd návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti zamietol.

Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o povinnosti odovzdať žalobcovi jednu sadu kľúčov od bytu č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. X. č. X, súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele KN - C č. 14472, zapísaný na LV č. XXXXX, k.ú. L., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná.

V odvolaní namietala, že s nariadeným predbežným opatrením sa nestotožňuje. Nie je pravda, aby bol manžel nedobrovoľne prinútený opustiť byt. Bol to práve on, kto opustil spoločnú domácnosť, aj keď je ťažké povedať, či ju účastníci vôbec tvorili, keďže žalobca sa o spoločnú domácnosť nestaral a ani na ňu neprispieval. Viac času strávil so svojimi kamarátmi. O chod domácnosti a výchovu detí sa žalovaná starala sama a bez podpory svojich rodičov by to nezvládla. Po tom, ako pred tromi rokmi prišiel žalobca o prácu, pokračoval v nezájme o domácnosť, na jej vedenie neprispieval a žalovaná bola nútená pracovať viac, ako obvykle. Žalobca sa rôznymi prostriedkami snaží dostať od žalovanej finančný obnos. Manželstvo účastníkov je rozvrátené, neplní svoju funkciu. 20 rokov žijú účastníci oddelene. Táto skúsenosť núti žalovanú urobiť vo veciach náležitý poriadok. Vzhľadom na to, že žalobca opustil spoločnú domácnosť s úmyslom natrvalo, navrhuje žalovaná, aby odvolací súd predbežné opatrenia, ktorým ju súd zaviazal na povinnosť odovzdať žalobcovi jednu sadu kľúčov od bytu č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. X., vchod č. X, súp. č. XXXX, postaveného na parcele KN - C č. 1472, zapísanej na LV č. XXXXX zrušil a návrh zamietol.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca.

Vo vyjadrení uviedol, že podané odvolanie je nedôvodné. Tvrdenia žalovanej o tom, že žalobca mal opustiť spoločnú domácnosť dobrovoľne, nie sú pravdivé a ani logické. Pokiaľ by bol žalobca naozaj opustil spoločnú domácnosť dobrovoľne, mal by k dispozícii kľúče od bytu a nemal by žiadny dôvod vyhľadať bezplatnú právnu pomoc a dožadovať sa ich vydania, a teda požadovať vstup do bytu a jeho užívanie. Jednoducho by ich využil a do bytu sa vrátil. Žalovaná svoje odvolanie odôvodňuje tiež tým, že jej manželstvo so žalobcom je rozvrátené a žalobca sa o domácnosť nestaral a na jej vedenie neprispieval. Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že žalovaná z dôvodu zlých vzťahov medzi ňou a žalobcom mala záujem vylúčiť žalobcu z užívania spoločného bytu, ktorý je v ich bezpodielovom spoluvlastníctve. Veci v BSM majú manželia užívať spoločne a problémy medzi manželmi nemožno riešiť svojpomocne, nedobrovoľným vylúčením jedného z manželov z užívania spoločného bytu. Žalobca dostatočne osvedčil svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia, keďže po tom, čo ho žalovaná donútila opustiť byt a

vymenila zámky na dverách bytu, čím mu znemožnila užívanie, ocitol sa bez strechy nad hlavou a bol nútený riešiť svoju bytovú situáciu dočasným bývaním u známych a napokon prespávaním v nocľahárni H.. Pokiaľ ide o žalovanou uvádzané konanie o učenie príspevku pre manžela, toto konanie inicioval žalobca na podnet ÚPSVaR v rámci jeho žiadosti o priznanie pomoci v hmotnej núdzi, keďže pre zisťovanie hmotnej núdze sa posudzujú aj nároky vo forme výživného podľa Zákona o rodine (§ 6 písm. a) zák. č. 417/2013 Z. z.).

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 O.s.p., predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 2 O.s.p., návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa odseku 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky na náhradu ujmy.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 8 O.s.p., o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Odvolací súd zo spisu zistil, že žalobca sa žalobou zo dňa 18.02.2015, doručenou súdu prvého stupňa dňa 20.02.2015 domáha uloženia povinnosti žalovanej strpieť právo žalobcu užívať byt č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. X., vchod. č. X, súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele KN - C č. 14472, zapísaný na LV č. XXXXX k. ú. L..

Žalobu odôvodnil tým, že dňa 18.08.2014 bol donútený nedobrovoľne opustiť spoločný byt, keďže žalovaná vymenila zámky na vchodových dverách a odmietla ho vpustiť do bytu.

Žalobca rieši svoju bytovú situáciu dočasným ubytovaním u známych a aktuálne v Útulku H. v L..

Návrhom zo dňa 20.02.2015, doručeným súdu dňa 20.02.2015 sa žalobca domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť umožniť žalobcovi užívať a bývať v byte č. XX na X. poschodí bytového domu na ul. X., vchod č. X, súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele KN - C č. 14472, zapísaný na LV č. XXXXX k. ú. L. a odovzdať mu kľúče od tohto bytu, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Žalobca návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 18.08.2014 bol donútený nedobrovoľne opustiť spoločný byt, keďže žalovaná vymenila zámky na vchodových dverách a odmietla ho vpustiť do bytu. Žalobca podal dňa 20.02.2015 návrh vo veci samej.

Žalobca je v súčasnosti nezamestnaný, vedený na ÚPSVaR L. ako uchádzač o zamestnanie. Svoju bytovú situáciu rieši dočasným ubytovaním o rôznych známych a od 10.02.2015 prespáva v E. H., L. O. XX, L..

Žalobca mal za to, že osvedčil právo v byte bývať, keďže je jeho bezpodielovým spoluvlastníkom s poukazom na ust. § 144 Občianskeho zákonníka a rovnako osvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, keďže v dôsledku konania žalovanej, ktorá mu znemožnila prístup do bytu, ostal bez možnosti bývania. Ubytovanie si hľadal o rôznych známych, čo však považoval za nemožné z dlhodobého hľadiska. Okrem toho je nezamestnaný, zúčastňuje sa aktivačných prác. Nedostatok prostriedkov mu neumožňuje nájsť si vyhovujúce bývanie vo forme nájmu alebo podnájmu. Preto je nútený v súčasnosti prespávať v útulku H..

Tak ako vyplýva z napadnutého uznesenia, súd prvého stupňa vyhovel návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia, a to v časti, ktorej sa žalobca domáhal odovzdania kľúčov od bytu. Návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

Na základe takto zisteného skutkového stavu odvolací súd konštatuje:

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, v právnych vzťahoch medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a neprimeraným spôsobom sa nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi tak, aby účastník nebol neprimeraným spôsobom obmedzený vo svojich právach. Predbežné opatrenie nemožno využiť na dočasnú úpravu iných, než právnych vzťahov medzi účastníkmi a vždy má iba dočasný charakter.

Jedným z predpokladov nariadenia predbežného opatrenia je to, že medzi účastníkmi musí existovať právny vzťah. Okrem tvrdenia a osvedčenia právneho vzťahu sa vyžaduje aj tvrdiť a osvedčiť nárok, alebo právo, ktoré je ohrozené alebo porušované. Tvrdiť a osvedčiť sa musí také právo alebo nárok, ktorého porušenie alebo ohrozenie možno efektívne chrániť aj predbežným opatrením, nielen rozhodnutím vo veci samej.

Ďalším zákonným predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je dočasná úprava právnych vzťahov medzi účastníkmi s dôrazom na konkrétne právo alebo nárok. Potreba dočasnej úpravy, ktorá je obsahom predbežného opatrenia, súvisí s dočasnou takéhoto rozhodnutia súdu.

Predbežná resp. dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi konania vyžaduje osvedčenie existencie hmotnoprávneho nároku (pomeru vzťahu) medzi účastníkmi, ohľadne ktorého majú byť upravené pomery účastníkov, t. j. ktorého sa má predbežné opatrenie týkať.

Existencia právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou je nepochybne preukázaná. Účastníci konania sú manželmi (sobášny list na č. I. 6 spisu) a sú spoluvlastníkmi predmetného bytu, čo vyplýva z LV č. XXXXX k. ú. L., kde sú v časti B. tohto listu vlastníctva ako vlastníci zapísaní žalobca a žalovaná v podiele 1/1. Medzi účastníkmi konania tiež nebolo sporné, že predmetný byt je patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Taktiež nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že predmetný byt v súčasnosti užíva len žalovaná.

Pokiaľ ide o spornosť tvrdení žalobcu a žalovanej, týkajúcich sa samotných okolností opustenia bytu žalobcom, kedy žalobca tvrdí, že k opusteniu bytu bol donútený konaním žalovanej, ktorá vymenila zámky od vchodových dverí, čím mu znemožnila vstup do bytu a žalovaná tvrdí, že žalobca opustil byt dobrovoľne a s úmyslom natrvalo, odvolací súd konštatuje, že táto otázka môže byť predmetom skúmania v konaní o veci samej, nie však v tomto štádiu konania. Pre toto štádium konania, ktoré sa týka návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia, postačuje osvedčenie práva žalobcu na bývanie v predmetnom byte, súčasne osvedčenie, že jeho právo bolo porušené a potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania.

V tomto štádiu konania vzhľadom na všetky okolnosti a vzhľadom na správanie sa žalovanej nemožno usúdiť inak, len tak, že z dôvodov na strane žalovanej, ktoré samotná žalovaná ani nepoprela, nastala na strane žalobcu nemožnosť bývať v predmetnom byte. Na strane žalobcu existuje úmysel naďalej bývať v predmetnom byte a hodlá sa do bytu, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve účastníkov konania vrátiť po tom, čo bude odstránená prekážka, ktorá mu vo vstupe do bytu bráni.

Závažná okolnosť, ktorá by mala brániť žalobcovi vo výkone jeho práva, nebola preukázaná a ani tvrdená zo strany žalovanej. Aj keď sa žalobca v súčasnosti v byte nezdržiava, deklaroval, že byt neopustil dobrovoľne, ale bol k tomu donútený žalovanou.

Preto sa javí byť dôvodným argument žalobcu, že v opačnom prípade by sa nedomáhal vstupe do bytu a vydania kľúčov.

Pokiaľ žalovaná v odvolaní argumentovala tým, že žalobca sa nestaral o spoločnú domácnosť, neprispieval na chod domácnosti a deti sa starala výlučne žalovaná, že žalobca sa nekontaktoval s ňou a ani s deťmi, odvolací súd konštatuje, že tieto argumenty sú vo vzťahu k nároku žalobcu v danom štádiu konania nepodstatné a to, či by potenciálne mali byť rozhodujúce, bude predmetom posúdenia v konaní o veci samej.

Ani okolnosť, že manželstvo účastníkov je rozvrátené, neplní svoju funkciu a podľa žalovanej žijú účastníci 20 rokov oddelene, nie je dôvodom na to, aby žalovaná, tak ako to sama uviedla, „robila vo veciach náležitý poriadok“ takým spôsobom, že svojvoľne znemožňuje bývanie žalobcovi v byte napriek tomu, že je rovnako ako žalovaná vlastníkom spoločnej veci, t.j. tohto bytu.

Žalobca osvedčil, že je potrebné predbežne mu poskytnúť ochranu, a to predovšetkým s prihliadnutím na to, že žalovaná bráni riadnemu výkonu jeho práva vyplývajúceho z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, že v dôsledku jej konania je nútený prespávať v útulku, čo odvolací súd považuje za výnimočne krajnú situáciu na strane žalobcu aj bez ohľadu na akékoľvek iné okolnosti. Žalovaná nepoprela, že žalobcu odmieta vpustiť do bytu. Konaním žalovanej je žalobca neprimeraným spôsobom obmedzený vo svojich právach, a preto bolo potrebné poskytnúť mu dočasnú ochranu do času, pokiaľ nebude rozhodnuté o návrhu žalobcu vo veci samej.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia v časti týkajúcej sa povinnosti žalovanej odovzdať žalobcovi jednu sadu kľúčov od bytu popísaného vo výroku napadnutého uznesenia, vyhovel.

Keďže odvolaním nebol napadnutý výrok, ktorým bol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia vy prevyšujúcej časti zamietnutý, uvedený výrok sa postupom podľa ustanovenia § 206 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku stal právoplatným, a preto nebol predmetom odvolacieho konania.

Preto odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti, podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.